

LIVODNIK

ZVEZDNI PRAH HOLLYWOODA

Film bi lahko imenovali gledališče v slikah, pri obeh pa je sestavni del dogajanja tudi glasba. In tako je popolnoma normalno, da so Kinematografi Maribor in Kulturno prireditveni center Narodni dom še enkrat našli skupen jezik.

Maribor je kljub temu, da je drugo največje slovensko mesto, vseeno dovolj majhen, da je potrebna povezava med posameznimi družbeno kulturnimi subjekti, in hkrati dovolj velik, da nudi zaledje, v katerem lahko uspevajo tudi ambicioznejši projekti. V tem kontekstu se tako Kinematografi kot Narodni dom že nekaj let uspešno ukvarjajo s preseganjem nekdane mariborske kulturne sivine, in drznem si reči, da so rezultati več kot očitni.

Tu je odmevni poletni festival Lent, tu je že tradicionalni mariborski Film Art Fest, tukaj najdejo svoje mesto odlični koncerti z vrhunskimi gosti in tukaj najdejo v skorajda že zahodno evropskem tempu svoje mesto aktualni filmi. V mestu je po zaslugi Narodnega doma že skorajda udomačena komedija v interpretacijah različnih slovenskih gledaliških hiš, in tukaj je po zaslugi mariborskih kinematografov počasi zaživela tudi bolj zahtevna, t.i. art publika, ki od filmskih doživetij zahteva več kot samo sprostitve.

Že leta 1997 so Kinematografi Maribor naleteli na odprta v Narodnem domu. Prav entuziazmu obeh strani se je zahvaliti, da so si Mariborčani in ostali obiskovalci takratnega poletnega festivala Lent v Sodnem stolpu lahko ogledali nekaj zadnjih filmov, ki so prepričljivo združevali osnovno festivalsko dejavnost, glasbo, in filmsko platno. V kratkem pregledu novejših mojstrov in so na vedno nabito polnem prizorišču našli svoje mesto razigrani risani Aladdin, popolnoma različne biografije Ludviga van Beethovena, legendarnih Doorsov in briljantnega pianista Davida Helfgotta, veličastni del Preisnerjeve trilogije Tri barve. Modra ter razpita Madonnina Evita.

Koncert priznanega avtorja filmske glasbe in dirigenta Lala Schifrina, ki se nam obeta 15. decembra, je vsekakor vrhunski filmsko glasbeni dogodek v slovenskem in tudi evropskem merilu. Če bi se zadovoljili s sedanostjo, bi ga lahko označili za krono sodelovanja med koncertno gledališko in filmsko dejavnostjo.

Schifrin je človek, ki je v svoji dolgoletni karieri prejel štiri nagrade grammy in bil kar šestkrat nominiran za prestižnega oskarja v kategoriji izvirne filmske glasbe. Filmsko glasbo je pričel pisati sredi šestdesetih let, ustvarjal pa je še dandanes, saj se je pred nekaj leti še podpisal pod naslovno temo svetovno znane akcijske uspešnice Misija nemogoče, v kateri je poleg specialnih efektov tudi v letošnjem drugem letu blestel slavni Tom Cruise. Schifrin se je pri svojem komponiranju posvečal tudi televizijski produkciji, a vseeno ostajajo najbolj odmevne njegove stvaritve na velikem platnu. Filmi, kot so Mission Impossible, Mannix, Umazani Harry ali Cold Hand Luke, so zaznamovani z njegovim prepoznavnim pečatom, ob tem pa ne velja prezreti, da se je ta v Argentini rojeni umetnik uveljavil tudi kot jazz pianist v družbi Sarah Vaughan, Elle Fitzgerald in drugih znanih imen jazzovske scene. V zadnjih letih je Schifrin pisal arnžmaje tudi za znameniti dunajski božični koncert Christmas in Vienna, kjer so nastopili Jose Carreras, Plácido Domingo, Diana Ross in Natalie Cole.

To je samo nekaj utrinkov iz ustvarjalnega opusa tega velikana filmske glasbe, ki nas bo v letošnje praznično vzdušje popeljal z melodijami iz Casablanca, Zajtrka pri Tiffanyju, Grka Zorbe, Botra, V vrtincu, Dr. Živaga, Lawrencea Arabskega, Odiseje 2001, Vojne zvez in seveda Misije nemogoče. In ob tem naj vsem ljubiteljem filmske in glasbene umetnosti samo še zaželimo srečno in podobnih užitkov polno leto 2001.

Damijan Vinter

GLASBA IN FILM

LALO SCHIFRIN

Z MARIBORSKIMI FILHARMONIKI

Decembrski koncerti Mariborske filharmonije že nekaj let zapored v koncertno sezono prinašajo lesk mednarodnih glasbenih zvezd. Po lanskoletnem odmevnem nastopu jazzovskega mojstra Paquita d'Rivere bo letošnji koncert namenjen vsem, ki večere radi preživljajo ob gibljivih slikah, bodisi tistim, ki se z nostalgijo spominjajo svojega prvega ogleda Doktorja Živaga ali Casablance ali tistim, ki so še v letošnjem poletju uživali v adrenalinskih dražljajih Misije: Nemogoče. K sodelovanju nam je namreč uspelo pritegniti hollywoodsko legendo, enega najvidnejših ustvarjalcev filmske glasbe, komponista, aranžerja, dirigenta in pianista Lala Schifrina, ki nas bo z mariborskimi filharmoniki popeljal na glasbeno popotovanje skozi zvezdne trenutke hollywoodskega filma, od Čarovnika iz Oza do Jamesa Bonda.

Lalo Schifrin je ime, ki ga najdete v več kot stotih filmskih špicah. Med

drugim je podpisal tudi nepozabni melodiji, ki sta pospremili filmski uspešnici **Misija: Nemogoče**, **Mannix**, **Umazani Harry in Tango**. Pianist, dirigent, skladatelj in aranžer je svoje prve glasbene korake naredil v rodnem Buenos Airesu, kjer so ga v svet klasične

glasbe popeljali Juan Carlos Paz, Enrique Barenboim, Mariano Drago in njegov oče, Luis Schifrin, ki je bil eden soustanoviteljev filharmoničnega orkestra iz Buenos Airesa in več kot tri desetletja koncertni mojster orkestra Teatra Colon. Že v prvih letih študija v Parizu pa ga je pritegnil tudi jazz in začelo se je njegovo »dvojno življenje«. Glasbenikom, s katerimi je v sobotnih nočeh po pariških klubih preigral jazzovske skladbe se niti sanjalo ni, da je nedeljsko jutro namesto v postelji preživel v cerkvi Sv. Trojice, kjer je zaneseno poslušal orgelske improvizacije **Oliverja Messiaena**. Messiaen, ki je Schifrino poznal zgolj kot svojega marljivega študenta s pariškega konservatorija, pa ni niti slutil o Lalovih nočnih izletih v svet jazza. Ko se je sredi petdesetih let vrnil v Buenos Aires, je Schifrin najprej osnoval svoj big-band. Na enem od koncertov ga je slišal **Dizzie Gillespie** in ga kot pianista in aranžerja povabil k sodelovanju. Tako je leta 1958 odšel v Ameriko, kjer se je pričela njegova bleščeča mednarodna kariera.

Le-ta je še zmeraj potekala po dveh tirnicah: strast do jazza ga je pripeljala do sodelovanja in številnih snemanj z imeni kot so **Dizzie Gillespie**, **Sarah Vaughan**, **Ella Fitzgerald**, **Stan Getz**, **Paquito d'Rivera** ali **Count Basie**, vseskozi pa je negoval tudi ljubezen do klasične glasbe. Vse zvrsti je povezal v seriji izjemno uspešnih koncertov **Jazz Meets Symphony** z londonskimi filharmoniki – vsi so izšli tudi na zgoščenkah in poželi velik uspeh (dve nominaciji za nagrado Grammy). Lalo Schifrin je bil pet let umetniški vodja in stalni dirigent **pariških filharmonikov**, šest let pa umetniški vodja **losangeleškega Glendale Symphony Orchestra**. Pod njegovo taktirko pa so nastopili tudi **londonski, losangeleški, izraelski filharmoniki, dunajski in londonski simfoniki** in še številni drugi orkestri širom sveta.

Leto 1990 mu je prineslo prvo sodelovanje s tremi tenorji. **Placido Domingo**, **Jose Carreras** in **Luciano Pavarotti** so združili moči za koncert ob Svetovnem nogometnem prvenstvu v Italiji, dirigent je bil **Zubin Mehta**, Lalo Schifrin pa je skomponiral Finale in prispeval aranžmaje. O koncertu ne gre izgubljati besed – o eni največjih medijskih atrakcij devetdesetih čvkajo že vrabci na strehah, morda le še podatek, da je zgoščenska s posnetki koncerta najbolje prodajana klasična zgoščenska vseh časov, ki je kraljevala celo na pop lestvicah. Uspešno sodelovanje s tremi tenorji se je ponovilo še leta 1994 v Ameriki, aranžmaji Lala Schifrino pa so oblikovali tudi njihov nastop leta 1998 v Parizu. Leta 1992 je pripravil aranžmaje za svoj prvi božični koncert **Christmas in Vienna** z **Diano Ross**, **Placidom Domingom** in **Josejem Carrerasom**. Aranžmaje celotnega božičnega koncerta je pripravil tudi leta 1995, ko sta P. Domingo in J. Carreras nastopila z **Natalie Cole**. Posnetki obeh koncertov so izšli tudi na zgoščenkah (Sonny Classical). Na Dunaju je prvič sodeloval tudi z **Julijo Migenes** (Volksoper; CD »Julija Migenes in Vienna«). Julija Migenes je pod njegovo taktirko nastopila tudi leta 1995 na koncertu ob stoletnici filma. Koncert »100 Ans De Cinema« je izšel tudi na zgoščenci (Warner Bros.), ob Migenesovi pa je nastopila tudi **Dee Dee Bridgewater**. Leta 1993 je Schifrino k sodelovanju povabil sloviti klasični trobentač **Maurice Andre**, s katerim je v Parizu pripravil in posnel Charpentierjev Te Deum. Kot dirigent je pripravil in posnel tudi Saint-Saensov Živalski karneval. Na zgoščenci so kot naratorji sodelovali **Audrey Hepburn**, **Charlton Heston**, **Dudley Moore**, **Walther Matthau** in **Lyn Redgrave**.

Lalo Schifrin vseskozi tudi komponira. Med najvidnejšimi skladateljskimi angažmaji so zagotovo leta 1992 napisani **Koncert za klavir št. 2**, ki ga je napisal po naročilu fundacije Steinway. Praizvedba je bila v Kennedyjevem centru v Washingtonu pod dirigentskim vodstvom **Mstislava Rostropoviča**. **Koncert za kitaro in orkester**, ki so ga z losangeleškimi filharmoniki z velikim uspehom praizvedli na festivalu v belgijskem Liegu, nato pa posneli z londonskimi filharmoniki in solistom **Angelom Romerom** (EMI), pa velja za šolski primer sodobne kitarske literature.

Široke množice pa Lala Schifrino poznajo predvsem iz sveta gibljivih slik, saj je prispeval glasbo za več kot sto filmov, med njimi tudi za filmske uspešnice **Misija: Nemogoče** (Tom Cruise), **Umazani Harry** (Clint Eastwood), **Mannix**, **Bullit**, **Money Talks**, **Something to Believe In** ter **Tango**.

Šest nominacij za **oskarja**, **osemnajst** nominacij in **štirje** prejeti **grammyji**, številne druge nagrade in priznanja ter **zvezda na promenadi Walk of Fame** v Hollywoodu pa le še potrjujejo, da gre za enega najuspešnejših komponistov filmske glasbe vseh časov.

Po pravici lahko torej zapišemo, da bo božični gala koncert, na katerem bomo lahko prisluhnili najlepšim filmskim melodijam vseh časov, od Casablance do Jamesa Bonda, znova zvezdniški!

Božični koncert pa bo tudi tokrat več kot le koncert: ponovno bomo koncertno dogajanje preselili tudi na Slomškov trg, kjer boste lahko ob toplem čaju in pri-grizkih koncert spremljali tudi na velikem ekranu.

Pa še to: po razprodanih božičnih koncertih lanskega leta je glas o decembrskih koncertih Mariborske filharmonije segel tudi preko meja Slovenije. Tako so nas letos ob Cankarjevem domu v goste povabili tudi sosedje Hrvati – mariborski filharmoniki bodo tako prvič gostovali tudi v zagrebški koncertni dvorani Vatroslav Lisinski.

SLOVENSKI ORKESTER KLARINETOV

Slovenski orkester klarinetov (prvi pri nas) sta ustanovila klarinetista, Trboveljčana Jože Kotar in Toni Umek. Takšen orkester pa danes v svetu ni več nikakršna novost (npr. belgijski Zbor klarinetov Pieta Jeegersa v Bruslju in Zbor klarinetov Walterja Boeykensa v Antwerpnu). Ob dejstvu, da je morda ta hip klarinet po flauti najbolj množičen pihalni instrument, za katerega se izobražuje v okviru sistema slovenskih glasbenih šol največje število učencev, dijakov in študentov, pa je to zagotovo ena od logičnih posledic takega razvoja. Omenjeni sestav je upravičen, če ga primerjamo s kvaliteto in številčnostjo generacij prve, druge in sedaj že tretje ljubljanske pihalne šole, iz katere so dandanes zrasli izvrstni klarinetisti tako v obeh osrednjih državnih simfoničnih orkestrih: Simfoniki RTV Slovenija in Slovenska filharmonija, obeh operno-baletnih orkestrih (Ljubljana in Maribor), pa še v Mariborski filharmoniji, orkestrih Slovenske policije in Slovenske vojske, da ne zanemarimo številnih in kvalitetnih ljubiteljskih pihalnih orkestrów, godb in šolskih orkestrów. Najbolj zaslužni mentorji vseh poveljnih (po letu 1945) generacij slovenskih klarinetistov so pionirji sodobne igre na klarinet, prvi učitelji in koncertanti na tem tenorskem orkestrskem glasbilu: Miha Gunzek, Stane Kermelj, Franc Tržan, Alojz Zupan, Slavko Goričar, Igor Karlin, Valter Petrič in Marko Lednik.

Matjaž Brežnik (1972) je eden najvidnejših dirigentov mlajše generacije slovenskih glasbenikov. Šolal se je pri maestrih Hoffmanu, Hanigu in Zollmanu. Od leta 1988 vodi Orkester Akord iz Celja, zatem je prevzel vodenje Komornega in Simfoničnega orkestra Glasbene šole Celje. Od leta 1999 je umetniški vodja in stalni dirigent Akademskega simfoničnega orkestra Savitra iz Ljubljane. Na koncertih doma in v tujini je sodeloval s solisti kot so Hinko Haas, Vasilij Meljnikov, Ana Pucar-Jerič, Norina Radovan, Janez Lotrič, Irena Baar, Lidija Horvat, Valentin Enčev...

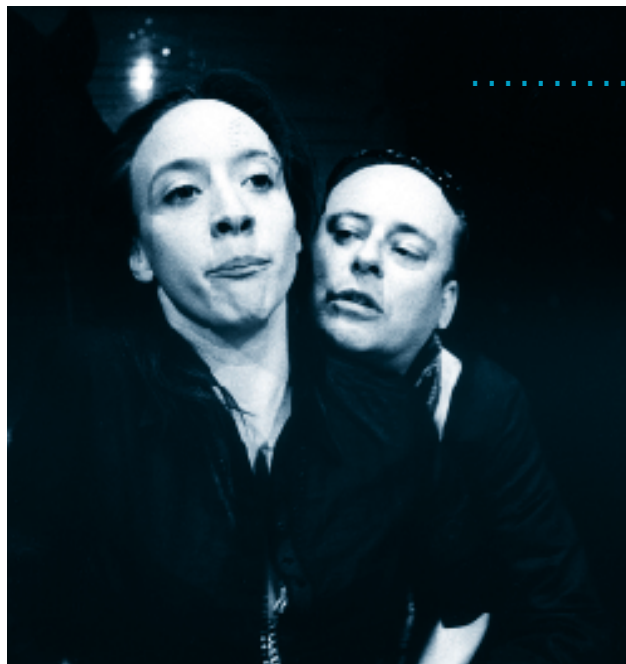
Kot gostujoči dirigent je dirigiral različnim orkestrom, med drugim tudi Simfoničnim RTV Slovenija, s katerimi je v zadnjem času posnel tudi precej del slovenskih skladateljev. Za izredno uspešno dirigentsko delo je bil leta 1999 odlikovan z bronastim grbom mesta Celja.

ABONMA KOMEDIJA V NARODNEM DOMU

Abonentom Komedije v Narodnem domu se še enkrat vljudno opravičujemo zaradi odpovedane predstave BURKA O DOKTORJU PETELINU. Predstava je odpadla zaradi odpovedi s strani Primorskega poletnega festivala, le nekaj dni pred napovedanim in že dogovorjenim gostovanjem. Do konca sezone bomo poiskali način, da se vam za neljub dogodek oddolžimo. Hvala za razumevanje!

OD GOETHEJEVEGA FAUSTA DO HUBNERJEVE MARJETKE

Johanna Wolfganga Goetheja (1749–1832) poznamo predvsem kot književnega ustvarjalca, vendar samo njegova znanstvena dela obsegajo trinajst zvezkov. Pisal

Gojmir
Lešnjak je
tako znova
utrdiril
sloves
mojstra
komičnih
preobrazb.
Večje
presene-
čenje je
mlada
Mojca
Funkl,
izvrstna
prav tako
v vseh
skrajnih
variantah
Marjetice,
od
patetične
dekla-
mateke do
vrhunske
plesalke-
striptizete.
(P. Vidali,
Večer)

je o barvah, morfologiji, meteorologiji, mineralogiji, o rastlinstvu in živalstvu, prispeval je tudi za tisti čas pomembno odkritje intermaksilarne kosti (zgornje čeljustnice) pri človeku. Na evropsko dramatiko prvih desetletij 19. stoletja je poleg idej viharništva vplivala tudi t. i. weimarska klasika, katere predstavnik je bil Goethe. Njegov razvoj iz mladostnega v zrelo obdobje se strne v monumentalno zasnovanem dramskem besedilu Faust (prvi del dokončan 1806., drugi 1832.).

Nemški dramatik Lutz Hubner je pravi gledališki človek: igralec, režiser in dramatik. Sodeloval je z različnimi nemškimi gledališči, od leta 1996 pa živi in ustvarja v Berlinu. V komediji Marjetka, str. 89, je uporabil Marjetkin monolog po srečanju s Faustom, da bi prikazal tisto dogajanje v gledališču, ki vselej ostaja skrito. Kot prekaljenemu gledališčniku mu je uspelo izvrstno prikazati vse tisto gledališko dogajanje, ki ni namenjeno gledališki publiki. Kaj se sploh dogaja na odru, preden se dvignejo zavese? Kako sploh potekajo vaje? Kaj vse gledališčniki doživijo v službi? Marjetka spregovori o vseh tistih dogodkih v gledališču, ki jih doživljajo in poznajo le gledališki ustvarjalci, prav gotovo pa se brez njih predstava nikoli ne bi rodila. Marjetkin monolog iz Goethejevega Fausta zaposli različne režiserje, igralce in druge gledališke ustvarjalce, ob tem pa se gledalcu razkriva zakulisje gledališkega dogajanja, ter muke in muhe umetnikov. Ustvarjalni proces v gledališču je odvisen od posameznih ustvarjalcev, njihove dobre volje, tolerance, najrazličnejših muh, dobrih in slabih dni, tehničnih zmožnosti gledališča in nenazadnje finančnih sredstev, s katerimi gledališče razpolaga.

DECEMBER V NARODNEM DOMU

OD 1. 12. DO 3. 12., OB 19.00
KLUB NARODNEGA DOMA
MARIBOR

REGIJSKI JAZZ FESTIVAL
Produkcija: Narodni dom Maribor

Za izven!

TOREK, 5. 12., OB 19.30
NARODNI DOM MARIBOR
KONCERT SLOVENSKEGA
ORKESTRA KLARINETOV

Dirigent: Matjaž Brežnik

Program:

W. A. Mozart (L. Cailliet) – Figarova
svatba – uvertura, P. Benoit (J. De
Doncker) – Luim, W. A. MOZART
(A. FRACKENPOHL) – Sinfonietta
v B-duru (iz Sonate za klavir štiriročno
v B- in D-duru), A. REED – Clarinette
Valsante, F. MENDELSON
(R. HOWLAND) – Simfonija št. 4,
W. A. MOZART (PILLIN) – Rondo iz
Serenade, št. 10 »Gran Partita«,
G. FAURE (J. LESTER) – Pavane, op. 50,
S. NESTICO – A study in contrast,
H. STALPERS – Clownery,
G. JACOB – Introduction and rondo,
J. VAN DER ROOST – Rikudim
(4 izraelski ljudski plesi)

Za abonete Mariborske filharmonije,
Komornega ciklusa in izven!

ČETRTEK, 7. 12.,
OD 9.00 DO 15.00
NARODNI DOM MARIBOR
OTROŠKI PARLAMENT
Organizator: Zveza prijateljev
mladine Maribor

ČETRTEK, 14. 12., OB 15.00
NARODNI DOM MARIBOR
JANKO IN METKA

Otroška opera v dveh dejanjih
in štirih slikah

Igrajo:

Zsolt Csik, Cyndi Ovsec, Mateja
Starčević, Anita Kovačević, otoški
pevski zbor OŠ Sp. Šiška Ljubljana,
Orkester Učencev SGBŠ Ljubljana
Glasba in libreto: Janez Osredkar

scenograf: Boris Beus

kostumografka: Dragana Vulanović

dirigent: Tomaž Habe

zborrowodkinja: Dalila Beus

režiser in koreograf: Iko Otrin

PETEK, 15. 12., OB 19.30
VELIKA DVORANA SNG
MARIBOR
BOŽIČNI GALA KONCERT

SIMFONIČNI ORKESTER
MARIBORSKE FILHARMONIJE

Dirigent in solist:

Lalo SCHIFRIN

SPORED:

filmska glasba – nepozabne melodije iz
najpriljubljenejših filmov vseh časov:
*Casablanca, Doktor Živago, V vrtincu,
Zajtrk pri Tiffanyju, Boter, James Bond,
Čarovnik iz Oza, Grk Zorba,
Vojna zvezd, Sedmerica veličastnih,
Umazani Harry, Točno opoldne,
Grdi, umazani, zli...*

Za abonente in izven!

MF GOSTUJE:
BOŽIČNI GALA KONCERT
SIMFONIČNI ORKESTER

MARIBORSKE FILHARMONIJE

SOBOTA, 16. 12., OB 19.30

– ponovitev koncerta v LJUBLJANI
(CANKARJEV DOM)

NEDELJA, 17. 12., OB 19.30

– ponovitev koncerta
v ZAGREBU (VATROSLAV LISINSKI)

SREDA, 20. 12., OB 20.00
NARODNI DOM MARIBOR
2. abonmajska komedija
ciklusa

»Komedija v Narodnem domu«

Lutz Hübner:
MARJETKA, STR. 89

Gledališče Ptuj

Režiser: Samo M. Strelec, scenografka
in kostumografka: Vasilija Fišer

Igrata:

Mojca Funkel, Gojmir Lešnjak – Gojc
Za red KOMEDIJA in izven!

ČETRTEK, 21. 12., OB 20.00
NARODNI DOM MARIBOR
2. abonmajska komedija ciklusa

»Komedija v Narodnem domu«

Lutz Hübner:
MARJETKA, STR. 89
Za red ZELENi in izven!

Informacije in predprodaja vstopnic:

Narodni dom Maribor, Kneza Koclja 9,
vsak delovni dan od 9. do 12. ure in od
15. do 17. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

Informacije po telefonu: (02) 229 40 11

<http://www.nd-mb.si/>

Teletekst RTVS: stran 254

E-mail: info@nd-mb.si